

Program Innowacji Pedagogicznej w zakresie edukacji
teatralno- filmowej

TEATROMANIA

realizowanej w klasach I Gimnazjum
i V Szkoły Podstawowej



MOTTO:

"Aktor powinien
mieć coś do
powiedzenia,
nawet jeśli ma
niemą rolę"

Autorki:
mgr Dorota Czubata, mgr Agnieszka Oleś-Paluszkiwicz, mgr Jadwiga Zaborowska

Data rozpoczęcia innowacji:01.09.2011r.

Miejsce prowadzenia: Zespół Szkół w Tuplicach

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Innowacja teatralno - filmowa w klasach V S.P. i I Gim. ma charakter programu wychowawczego. Opracowana została na podbudowie treści kształcenia zawartych w Programie Nauczania „Słowa jak klucze II” (DKW-4014-34/99) oraz „Klucze do kultury”(DPN-5002-21/09) z uwzględnieniem rozszerzenia materiału o elementy wiedzy i umiejętności z zakresu sztuki teatralnej, filmowej, literackiej i artystycznej.

Obecnie we współczesnym świecie zachodzą ogromne zmiany – rozwój nauki i technologii informacyjnej - z jednej strony powodują łatwość zdobywania wiedzy i potrzebę podnoszenia kwalifikacji, a z drugiej – wymuszają wczesne ukierunkowanie procesu edukacji, ponieważ współcześnie niemożliwa wydaje się być wiedza i umiejętności wszechstronne. Dlatego warto rozwijać wrodzone umiejętności uczniów i pomagać im w zdobywaniu wiedzy i umiejętności w interesujących ich zakresach.

Uczeń zdobywa wiedzę przede wszystkim poprzez język. Nauczanie języka ojczystego tworzy fundament ogólnego rozwoju , jest pomocą w kształtowaniu osoby ucznia, stanowi główny punkt odniesienia całej edukacji szkolnej - wychowania i kształcenia. Ważne jest, aby tę naukę języka połączyć z ukierunkowanym procesem edukacji.

Temu właśnie służy wprowadzanie różnorodnych form innowacyjnych w szkołach. Uczniowie przede wszystkim bardziej się angażują w to, co robią, w zdobywanie wiedzy i umiejętności, tym bardziej jeżeli wyjdziemy naprzeciw ich zainteresowaniom i zdolnościom. Jednocześnie nie przeszkadza to w zdobywaniu wiedzy ogólnej, która jest niezbędna do poszerzania wiadomości w poszczególnych zakresach. Uczniowie szybciej zdadzą sobie sprawę z tego, że aby mogli robić to, o czym marzą, muszą osiągnąć niezbędne umiejętności , nawet wtedy, gdy wydają im się trudne i niepotrzebne.

II.CELE PROGRAMU

1. Rozwijanie zainteresowań filmowych i teatralnych uczniów a także indywidualnych zdolności recytatorskich, literackich.
2. Wyposażenie uczniów w ogólną wiedzę na temat historii teatru i filmu, etapów jego rozwoju, warsztatu pracy aktora, reżysera, technik gry aktorskiej itp.
3. Rozwijanie umiejętności aktorskich, reżyserskich, scenograficznych.
4. Rozbudzanie świadomości języka jako składnika dziedzictwa kulturowego.
5. Kształcenie sprawności komunikacyjnych poprzez ćwiczenia intonacji, modulacji, akcentu, mimiki, gestykulacji.
6. Kształcenie u uczniów kulturalnych zachowań, które towarzyszą mówieniu i słuchaniu, a także odpowiedzialności za słowo.
7. Rozwijanie umiejętności wygłaszania tekstów z pamięci, a także ćwiczenia poprawnej artykulacji oraz interpretacji głosowej.

8. Rozwijanie umiejętności porównywania utworów literackich z ich filmową lub teatralną adaptacją, analizowanie gry aktorów.
9. Kształcenie umiejętności odnajdywania różnic i podobieństw w realizacji tego samego tematu, motywu w teatrze i filmie.
10. Rozwijanie motywacji do korzystania z różnych źródeł, tekstów kultury, wprowadzenie w tradycję kultury narodowej i europejskiej. Zachęcenie do samokształcenia, stałego rozwoju własnej osobowości.
11. Kształcenie współdziałania w grupie.
12. Przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych w przyszłości w życiu społecznym i rodzinnym.

III. FORMY I SPOSOBY REALIZACJI

Program zakłada inicjowanie takich sytuacji dydaktycznych, które będą pobudzać do aktywności i zaciekawiać problematyką.

- Zabawy, improwizacje.
- Wykorzystywanie różnych technik dramowych, łączących zabawę z procesem uczenia się.
- Wycieczki dydaktyczne do teatru (zwiedzanie kulis, warsztaty).
- Poznanie pracy, tzw. „niewidzialnych w teatrze” ,tj. scenografa, choreografa, charakteryzatora.
- Wykorzystywanie nagrań przedstawień teatralnych, muzyki do spektakli, programów teatralnych i innych materiałów ilustracyjnych do analizy dzieła scenicznego.
- Wystawki o tematyce teatralnej.
- Klasowe konkursy plastyczne np. projekt scenografii, kostiumu czy najlepszego afisza.
- Przygotowanie scenariusza utworu literackiego.
- Analiza recytacyjna tekstu poetyckiego (tzw. czytanie z podziałem na role).
- Opracowanie muzyki do przedstawienia.
- Nauka ruchu scenicznego.
- Przygotowywanie inscenizacji.
- Analiza własnych dokonań i wyciągnięcie wniosków.
- Prezentowanie osiągnięć oraz wyników pracy uczniów na stronach internetowych

METODY PRACY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE

1. Gry dydaktyczne
2. Drama
3. Metody podające
4. Dyskusja
5. Utwory literackie
6. Płyty z nagraniami utworów muzycznych, filmowych
7. Aparat fotograficzny
8. Kamera video
9. Materiały niezbędne do wykonania scenografii i kostiumów.

IV. NOWE TREŚCI PROGRAMOWE. PRZEBIEG PROCESU NAUCZANIA

Tematyka:

1. Rola kinematografu.
2. Twórcy filmu: reżyser, operator, scenograf, dekorator wnętrz, kierownik produkcji.
3. Telewizja: praca filmowców, realizator wizji.
4. Warsztat pracy aktora - praktyczne zajęcia z aktorami.
5. Słuchowisko radiowe – realizator dźwięku i praca radiowców.
6. Teatr i telewizja – adaptacje.
7. „Idziemy” do teatru – słowo i obraz.
8. Dramat i teatr.
9. Twórcy dzieła teatralnego: scenografia, kostiumy, charakteryzacja, rekwizyty, muzyka, choreografia, reżyserii.
10. Znaki teatru: słowo, muzyka i dźwięk, mimika, gest, ruch sceniczny, charakteryzacja, kostium i dekoracje.
11. Twórcy przedstawienia przy pracy – reżyser i aktorzy, scenograf, operator dźwięku, operator światła.
12. Komizm (komizm słowa, postaci, sytuacji).
13. Różne formy sztuki teatralnej: opera, operetka, balet, pantomima, musical, teatr lalkowy..
14. Próby reżyserskie scenek, etiud.
15. Nowatorskie, alternatywne formy teatralne.
16. Przygotowanie i wystawienie spektakli o różnorodnej tematyce.
17. Przygotowanie wieczoru poetyckiego .
18. Grupowe tworzenie Ilustrowanych słowniczków filmowych

V. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNI

Zakłada się , że po realizacji innowacji uczniowie rozwiną w znaczący sposób następujące zdolności:

1. Swobodnego wypowiedzania się, prawidłowej wymowy scenicznej, poprawnego budowania zdań, wyrażania nawet pojedynczym słowem nastrojów i uczuć.
2. Czytania z umiejętnością interpretowania znaków interpunkcyjnych środkami pozajęzykowymi: intonacja, pauza, zawieszenie głosu.
3. Dokonywania analizy tekstu (praca w zespole)
4. Dbania o estetyczne wykonywanie scenografii, rekwizytów, zaproszeń, plakatów.
5. Bycia kulturalnym odbiorcą sztuki
6. Rozumienia pojęć dotyczących tworzywa filmowego, warsztatu pracy aktora, etapów, rozwoju filmu.
7. Rozumienia pojęć dotyczących tworzyw teatralnych, budowy teatru, ludzi teatru, różnych form i technik teatralnych.
8. Praktycznego wykorzystania zdobytych wiadomości i umiejętności w przygotowywaniu inscenizacji, spektakli przygotowywanych na forum szkoły i środowiska .
9. Sprawdzenie nabytych umiejętności poprzez udział w konkursach i przeglądach.

VI. WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Grupa nie powinna liczyć więcej niż 22 osoby.

2. Klasopracownie polonistyczne, w których pracować będą uczniowie, powinny być wyposażone w sprzęt audiowizualny (rzutnik, ekran) oraz materiały plastyczne.
3. Należy wygospodarować miejsce spełniające rolę zaplecza, w którym przechowywane będą kostiumy, rekwizyty, itp.
4. Zakupienie stelaża na kurtynę oraz czarnego, białego i niebieskiego materiału niezbędnego do przygotowania inscenizacji.
5. Zwiększenie liczby godzin z języka polskiego, w ramach których realizowane będą dodatkowe zagadnienia z edukacji teatralnej i filmowej.
6. Dofinansowanie wizyt w teatrze i kinie oraz wyjazdów do redakcji telewizji, radia, gazety.

VII. EWALUACJA

Ewaluacja osiągnięć uczniów będzie mieć charakter kształcący, tzn. będzie ich wspierać w procesie kształcenia i wychowania. Celem ewaluacji programu jest sprawdzenie, czy zajęcia przewidziane programem autorskim przyczyniają się do rozwoju aktywności twórczej i zaspokajają podstawowe potrzeby psychofizyczne dzieci uczestniczących w programie.

Ewaluacja będzie prowadzona przez cały czas trwania programu i będzie dotyczyła całości innowacji. Dokonamy jej na podstawie recenzji nauczycielskiej, obserwacji i ankiet skierowanych do uczniów i rodziców. Dzieci będą oceniane przez pozostałych uczniów i zaproszonych na występy gości, w trakcie prezentowanych programów artystycznych.

Uzyskane wyniki pomogą nam dokonać modyfikacji innowacji. Metodami ewaluacyjnymi będą coroczne szczegółowe sprawozdanie z przebiegu innowacji, wraz z wnioskami do dalszej pracy, przedstawione Radzie Pedagogicznej Zespołu Szkół w Tuplicach oraz dołączone do dokumentacji szkoły.

W toku realizacji innowacji zakładamy, że ewaluacji będą podlegać:

1. atrakcyjność programu dla uczniów,
2. zawartość merytoryczna
3. zróżnicowanie form i metod pracy z uczniem
4. stopień motywacji i zainteresowania uczniów
5. stopień spełnienia oczekiwań dzieci i przydatności treści w procesie dydaktyczno-wychowawczym
6. efektywność programu (stopień zrealizowania celów, słabe i mocne punkty, szanse i zagrożenia w realizacji programu na przyszłość)
7. ciekawe prace uczniów, zajęcia otwarte, konkursy,
8. wystawianie przygotowanych przedstawień.

Przy ewaluacji wykorzystamy także narzędzia znane już dzieciom takie jak:

- 1 • „tarcza strzelecka”, która polega na zaznaczaniu przez uczniów swojego udziału na zajęciach w odpowiednim miejscu na tarczy podzielonej na pola odpowiednio: wiedza/pomoce, zaangażowanie/atmosfera, koncentracja uwagi/prowadzący oraz współpraca z innymi/koledzy
- 2 • „kosz na śmieci i walizka” - umieszczone na tablicy lub ścianie symbole śmietnika i walizeczki są miejscem, gdzie uczniowie po zajęciach przyczepiają małe karteczki z odpowiedzią na pytania:

„Co podobało ci się na dzisiejszych zajęciach i chciałbyś zabrać ze sobą?”

„Co Ci się dzisiaj nie podobało i co chciałbyś wyrzucić z pamięci?”

„Dokończ zdanie” to ankieta, która dostarcza prowadzącemu wielu informacji na temat zajęć, atmosfery czy emocji uczniów związanych z wykonywanymi przez nie zadaniami.

Przykładowe początki zdań do dokończenia przez dzieci:

- Jestem z siebie zadowolony, ponieważ...
- Na zajęciach najbardziej podobało mi się ...
- Na zajęciach najbardziej przeżywałem...
- Dobrze czułem się w granej przez siebie roli, ponieważ...
- Nie czułem się najlepiej w granej roli, gdyż...
- Dobrze grałem swoją rolę, bo...
- Dzisiaj zrozumiałem...

Ankieta skierowana do ucznia

Zaznacz jak często podczas zajęć teatralnych pojawiają się niżej opisane odczucia i zachowania.

1. Chętnie uczestniczę w zajęciach teatralnych:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

2. Czuję się pewnie podczas zajęć, ponieważ mogę liczyć na wsparcie i zrozumienie:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

3. Wiem, co zrobić, aby prawidłowo zagrać swoją rolę:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

4. Rozumiem treść poleceń zadawanych przez nauczyciela:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

5. Chętnie wykonuję ćwiczenia zalecane przez nauczyciela:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

6. Wspólnie z kolegami i koleżankami spotykamy się i pracujemy nad przygotowaniem przedstawienia:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

7. Czuję się kimś ważnym w zespole:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

KARTA SAMOOCENY UCZNIĄ			
Imię..... nazwisko klasadata			
Lp.		Tak	Nie
1.	W tym miesiącu omawiane zagadnienia nie sprawiły mi trudności.		
2.	Pracowałem chętnie, wytrwale i systematycznie.		
3.	Dużo się nauczyłem.		
4.	Wykonałem wszystkie ćwiczenia.		
5.	Problemy rozwiązałem sam.		
6.	Pomagał mi nauczyciel.		
7.	Pomagali mi koledzy.		
8.	Pomagałem innym.		

Ankieta skierowana do rodziców

Szanowni Państwo!

*Zabierzcie głos w sprawach ważnych dla rozwoju Waszego dziecka. Uzyskane informacje pozwolą mi ocenić na ile **Program innowacji teatralno- filmowej** spełnia Państwa oczekiwania oraz potrzeby Waszych dzieci. Dziękuję za wypełnienie poniższej ankiety. Proszę zaznaczyć jak często miały miejsce poniższe odczucia, czy zachowania dziecka.*

1. Państwa dziecko chętnie uczestniczyło w zajęciach teatralnych:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

2. W domu demonstrowało ćwiczenia poznane na zajęciach:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

3. Chętnie prezentowało swoje umiejętności przed rodziną i znajomymi:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

4. Przeżywało sukcesy i porażki całej grupy:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

5. Chętnie wykonywało ćwiczenia zalecane przez nauczyciela:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

6. Czuło się kimś ważnym w zespole:

zawsze	często	czasami	rzadko	nigdy
--------	--------	---------	--------	-------

VI. UWAGI KOŃCOWE

- ⤴ Rozpoczynając edukację teatralno- filmową uczeń powinien założyć segregator, w którym będzie gromadził materiały dotyczące filmu i teatru, wycinki, zapiski.
- ⤴ Klasa powinna wypracować swoje obyczaje i obrzędy. Jej działalność powinna być rejestrowana w postaci nagrań, zdjęć.
- ⤴ Program klasy jest otwarty, w miarę realizacji i zdobywania doświadczeń, będzie on wzbogacany i korygowany, a także konsultowany z rodzicami, dyrekcją, radą pedagogiczną i radą rodziców w zależności od aktywności i możliwości uczniów.
- ⤴ Realizacja poszczególnych zagadnień zależy od etapu edukacyjnego i potrzeb uczniów.

VI. BIBLIOGRAFIA

1. M. Just, „Terapia dramą”, Życie Szkoły, 2/2004.
2. T. Borowczyk, „Jak kształcić kulturę teatralną moich uczniów”, „Język polski w szkole” nr 3. Kielce 2002/2003.
3. A. Dziedzic, M. Gudro „Drama w szkole podstawowej” Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Kielce 1998.
4. A. Hausbrandt, „Elementy wiedzy o teatrze”, wyd. 3, WSiP, Warszawa 1990.
5. K. Pankowska, „Edukacja przez dramę”, WSiP, Warszawa 1997.